

UNITAT

1 JO SÓC AIXÍ

Verb ser

Present d'indicatiu	
	SER
(jo)	sóc
(tu)	ets
(ell, ella, vostè)	és

Forma i ús dels pronoms personals forts (singular)

	masculí	femení
1a persona	jo	
2a persona	tu / vostè	
3a persona	ell	ella

Jo és el pronom de primera persona. És la persona que parla. **Tu / vostè** és l'interlocutor.

Ell, ella no són interlocutors.

Tractament informal i tractament formal (singular)

	masculí	femení
tractament informal	tu	
tractament formal	vostè	

Normalment **tu** s'utilitza entre amics o persones de la mateixa edat. Acostuma a utilitzar-se en la relació professor-alumne. Si utilitzem **tu**, el verb va en segona persona del singular.

*I tu, qui ets?
Perdona, qui ets?
Hola, ets la Maria Rosa?*

Normalment **vostè** s'utilitza en relacions professionals, amb persones desconegudes o amb persones grans o en relacions jeràrquiques. Si utilitzem **vostè**, el verb va en tercera persona del singular.

*I vostè, qui és?
Perdoni, qui és?
Perdoni, és la senyora Comelles?*

Presència / absència dels pronoms jo, tu, ell, ella, vostè

En català no sempre és necessari dir ni escriure els pronoms forts **jo, tu, ell, ella, vostè...**

Generalment en les respostes utilitzem **jo, ell i ella** en els casos següents:

	jo	ell / ella
Quan confirmem o neguem el que diu l'interlocutor.	<i>Nadia? Sí, sóc jo. No, jo sóc la Sofia.</i>	<i>Ella és la Nadia? No, ella és la Sofia.</i>
Quan responem a una pregunta que es fa a diverses persones.	<i>Com us dieu? Jo, Nadia. Jo, Sofia.</i>	<i>Com es diuen aquestes noies? Ella, Nadia i ella, Sofia.</i>
Quan es vol subratllar un contrast amb l'interlocutor.	<i>Quin telèfon té (vostè)? No, jo no tinc telèfon.</i>	<i>Quin telèfon té ell? No, ell no té telèfon.</i>
Quan l'interlocutor no sap si s'adrecen a ell.	<i>Com et dius? Qui? Jo? Qui ets? Jo? En Maurice.</i>	<i>Qui és? Qui? Ella?</i>

Generalment en les preguntes utilitzem **tu**, **vostè**, **ell** i **ella** en els casos següents:

	tu	vostè	ell / ella
Quan demanem una informació o una opinió i comencem la pregunta amb l...	I tu, qui ets?	I vostè, com es diu?	I ell, quantes llengües parla? I ella, té telèfon?
Quan mostrem estranyesa.	Tu, ets en Maurice? Ets, tu, en Maurice?	Vostè, és el senyor Rossinyol?	Ell, és en Maurice?

Ordre de la frase interrogativa

Normalment l'ordre de les frases interrogatives és: verb + subjecte.

Com es diu (**vostè**)?
Tens telèfon (**tu**)?

El subjecte, però, pot començar la frase.
(**Vostè**), com es diu?
(**Tu**) tens telèfon?

~~Com vostè es diu?~~

~~Tens tu telèfon?~~

Artides personals

Ens identifiquem amb el verb **ser** + l'article personal + el nom (i cognoms).

	el nom comença per consonant	*el nom comença per vocal o h
noms d'home	el o en	l'
	Sóc el Samuel. = Sóc en Samuel.	Sóc l'Aristide. (home)
noms de dona	la	Sóc l'Hèctor. (home)
	Sóc la Jane.	Sóc l'Elieen. (dona) Sóc l'Hermínia. (dona)

* Hi ha alguna excepció (el Hans, la Isabel...).

Interrogatiu qui

Serveix per demanar «quina persona». Només representa persones. És invariable.

SINGULAR		PLURAL	
masculí	femení	masculí	femení
qui			

Qui és aquest noi?

Qui és aquella noia?

Verb dir-se

Present d'indicatiu	
DIR-SER	
(jo)	em dic
(tu)	et dius
(ell, ella, vostè)	es diu

Presència / absència dels articles personals

Amb el verb **ser** hi posem l'article personal, amb el verb **dir-se**, no.

ser + article + nom (i cognoms)	dir-se + nom (i cognoms)
Sóc el / en Samuel.	Em dic Samuel.
Sóc la Jane.	Em dic Jane.
És l' Aristide.	Es diu Aristide.

Els vocatius no porten article personal.

Rita, com es diu aquella noia?
Pep, qui és aquest noi?

Entre la paraula **senyor / senyora** i el nom no s'hi posa article personal.

És el senyor Gregori Sants.
És la senyora ~~la~~ Lorena Mates.

Ús dels verbs ser i dir-se

Ens identifiquem amb el verb **ser** o amb el verb **dir-se**, indistintament.

Sóc la Teresa.
Em dic Teresa.

Normalment demanem la identificació a una persona amb el verb **dir-se**: Com et dius? i no amb el verb **ser**: Qui ets?

Quan demanem la identificació de terceres persones podem fer-ho amb tots dos verbs.

Com es diu aquest noi?
 Pere.
Qui és aquest noi?
 En Pere.

Amb el verb **ser** podem donar altres informacions i amb el verb **dir-se**, només el nom.

Qui és aquell noi?
 El professor.

Interrogatiu com

Amb el verb **dir-se** serveix per demanar el nom a algú. És invariable. Pot servir també per demanar una repetició.

Com et dius?
 Laia.

Com?
 Laia.

Forma i ús dels demostratius

SINGULAR	
masculí	femení
aquest	aquesta
aquell	aquella

Per preguntar la identitat d'una tercera persona utilitzem els demostratius i el verb en tercera persona.

Qui és aquesta noia?
 És l'Anja.

Qui és aquell noi?
 És en Martin.

Aquell / aquella s'utilitza per indicar algú que és lluny de jo i de tu.

Aquest / aquesta s'utilitza per indicar algú que és a prop de jo i de tu.

Forma i ús dels numerals cardinals

Els números són masculins.

Davant d'un nom, el número 1 (u) i els compostos es converteixen en **un / una** segons el gènere del nom.

Davant d'un nom, el número 2 (dos) i els compostos es converteixen en **dos / dues** segons el gènere del nom.

	nom dels números	masculí	femení
1	u	un noi	una noia
2	dos	dos nois	dues noies
3	tres	tres nois, tres noies	
21	vint-i-u	vint-i-un nois	vint-i-una noies
32	trenta-dos	trenta-dos nois	trenta-dues noies

Entre la desena i la unitat hi ha un guionet (-): trenta-u, quaranta-dos, cinquanta-tres...

Només del 21 al 29 hi ha i entre els guionets.

21	vint-i-u	22	vint-i-dos	23	vint-i-tres
24	vint-i-quatre	25	vint-i-cinc	26	vint-i-sis
27	vint-i-set	28	vint-i-vuit	29	vint-i-nou

Verb tenir

Present d'indicatiu	
TENIR	
(jo)	tinc
(tu)	tens
(ell, ella, vostè)	té

Per indicar l'edat utilitzem el verb **tenir** i no, el verb **ser**.

Quants anys tens?

Tinc divuit anys.

Interrogatiu quant

Serveix per preguntar una quantitat i concorda en gènere i nombre amb el substantiu que acompanya.

SINGULAR		PLURAL	
masculí	femení	masculí	femení
quant	quanta	quants	quantes

Quants anys tens?

Quantes llengües parles?

Ús del pronom en

- El pronom **en** es fa servir per substituir un substantiu indeterminat. Només substitueix el substantiu. El pronom sempre va davant del verb, en el present d'indicatiu. En les respostes, si diem el verb, també hem de dir el complement: el nom o el pronom **en**.

Quants anys tens?

Tinc 27 anys. = **En** tinc 27. = 27.

~~Tinc 27~~

Tens telèfon?

No tinc telèfon. = **No en** tinc. = No.

~~No, no tinc.~~

No podem posar a la mateixa frase el nom i el pronom **en**.

~~En~~ tinc 27 anys.

No ~~en~~ tinc telèfon.

Forma i ús de l'article definit amb ciutats i països

	masculí	femení
SINGULAR	el (l')	la (l')
PLURAL	els	les

- Les ciutats van sense article: París, Barcelona, Lima; excepte si l'article forma part del nom de la ciutat: La Haia.
- Els països d'Europa van sense article: França, Itàlia, Holanda...
- Alguns països d'Àsia, d'Àfrica i d'Amèrica es poden dir amb article: la Xina, el Japó, l'Índia, les Filipines, el Marroc, els Estats Units, el Canadà, el Perú, l'Equador, el Brasil, l'Argentina...
- Normalment posem l'article quan el nom del país és plural: els Països Baixos, els Estats Units, les Filipines, els Països Catalans...
- Posem l'article quan hi ha la paraula país: el País Basc...

Forma i ús de la preposició de. Contracció

- Per demanar el lloc de procedència utilitzem la preposició **de** i l'interrogatiu **on**: **d'on** = **de** + **on**.

D'on ets?

- Per indicar el lloc de procedència utilitzem la preposició **de** i el nom del lloc.

Sóc **del** Brasil.

La preposició **de** s'apostrofa sempre davant d'un nom que comença per vocal o per **h**.

d'Atenes, d'Estònia, d'Itàlia, d'Oslo, d'Ucraïna

d'Hamburg, d'Hercegovina, d'Hiroshima, d'Hondures

La preposició **de** es contrau amb l'article definit masculí, singular i plural.

de + el	del	del Japó
de + els	dels	dels Estats Units

La preposició **de** no es contrau si l'article definit és femení, singular i plural, o si l'article s'apostrofa amb el nom perquè comença per vocal o per **h**.

de la	de la Xina
de les	de les Filipines
de l'	de l'Equador / de l'Argentina

Els gentilicis

- Per indicar el lloc de procedència podem utilitzar la forma Sóc de... o el gentilici corresponent.

Sóc de Catalunya. = *Sóc català.* / *Sóc catalana.*

- Tots els gentilicis s'escriuen amb minúscula.
- Si el país de procedència ens és molt pròxim o familiar, acostumem a dir el gentilici; si no, diem el nom del país.

PAÍS	masculí acabat en consonants diverses	femení: -a
Suècia	suec	sueca
Brasil	brasiler	brasileira
Canadà	canadenc	canadenca
Turquia	turc	turca
Noruega	*noruec	*noruega
Espanya	espanyol	espanyola
	masculí acabat en vocal tònica: -a / -e / -i / -ó	femení: -ana / -ena / -ina / -ona
Mèxic	mexicà	mexicana
Eslovènia	eslovè	eslovena
Marroc	marroquí	marroquina
Letònia	letó	letona
	masculí acabat en -ès	femení: -esa
Dinamarca	danès	danesa
Japó	japonès	japonesa

*Alguns masculins acabats en -c, fan el femení en -g-. *noruec, noruega.*

- Els femenins acabats en **-ana / -ena / -ina / -ona** i **-esa** no porten accent: *italiana, xilena, argentina, bretona, portuguesa...*
- Els noms de les llengües acostumen a ser iguals que els de les nacionalitats.

Sóc català, parlo català.

- Per indicar la llengua que es parla podem posar o no posar l'article.

Parlo català. = *Parlo el català.*

Verb parlar

Present d'indicatiu	
PARLAR	
(jo)	parlo
(tu)	parles
(ell, ella, vostè)	parla

- Quan no interessa qui és el subjecte d'una acció, es poden utilitzar les formes impersonals, que es fan amb el pronom **es** i el verb en tercera persona del singular o del plural.

<i>Quines llengües es parla... / es parlen...?</i>	Es parla català. Es parla català i espanyol. Es parlen dues llengües: català i espanyol.
--	---

Interrogatiu quin

Serveix per preguntar per la persona o la cosa individualitzada dins d'un grup. Concorde en gènere i nombre amb el substantiu que acompanya.

SINGULAR		PLURAL	
masculí	femení	masculí	femení
quin	quina	quins	quines

Cal no confondre l'interrogatiu **quin** amb **qui** o **què**. **Quin** pregunta sobre un nom i **qui** i **què** pregunten sobre un verb.

Quina llengua parles?

~~Qui~~ llengua parles?

~~Què~~ llengua parles?

Verb agradar

Per expressar preferències d'activitats utilitzem el verb **agradar** + infinitiu. El verb **agradar** es conjuga en tercera persona perquè el subjecte és l'acció «agrada».

	AGRADAR	
(a mi)	m'	
(a tu)	t'	agrada (fer esport...)
(a ell, ella, vostè)	li	

T'agrada fer esport?

M'agrada fer esport. / ~~Jo agrado~~ fer esport.

El verb **agradar** es conjuga amb els pronoms d'objecte indirecte **m'**, **t'** i **li**. Els pronoms **em** i **et** s'apostrofen perquè el verb comença amb vocal. El pronom **li** no s'apostrofa mai. Amb aquest verb, el pronom de tercera persona és **li** i no, **es**.

Li agrada fer esport?

~~L'agrada~~ escoltar música

~~S'agrada~~ fer esport?

Presència / absència dels pronoms a mi, a tu, a vostè, a ell, a ella

En català no sempre és necessari dir ni escriure les formes **a mi**, **a tu**, **a ell**, **a ella**, **a vostè**... quan fan d'objecte (directe o indirecte).

Generalment en les respostes utilitzem **a mi**, **a ell**, **a ella** en els casos següents:

	a mi	a ell / a ella
Quan confirmem o neguem el que diu l'interlocutor.	T'agrada fer esport, oi? Sí, a mi , sí. No, a mi , no.	A ell, li agrada fer esport, oi? No, a ell , no.
Quan responem a una pregunta que es fa a diverses persones.	Us agrada ballar? A mi , sí. A mi , no.	Els agrada ballar? A ella sí i a ella , no.
Quan es vol subratllar un contrast amb l'interlocutor. En aquest cas a mi , a ell , a ella acostumen a anar introduïts per doncs .	M'agrada fer esport. Doncs, a mi , no.	M'agrada fer esport. Doncs, a ella , no.
Quan l'interlocutor no sap si s'adrecen a ell.	T'agrada escoltar música? (A qui?) A mi ?	Li agrada escoltar música? (A qui?) A ell ?

Generalment en les preguntes utilitzem **a tu**, **a vostè**, **a ell**, **a ella** en els casos següents:

	a tu	a vostè	a ell / a ella
Quan demanem una informació o una opinió i comencem la pregunta amb l...	I a tu , què t'agrada fer?	I a vostè , què li agrada fer?	I a ell , què li agrada fer?
Quan mostrem estranyesa.	A tu , t'agrada ballar?	A vostè , li agrada mirar la televisió?	A ella , li agrada mirar la televisió?

Interrogatiu què

Serveix per demanar «quina cosa» i no «quina persona». És invariable. Pregunta sobre un verb.

Què t'agrada fer en el temps lliure?
Navegar per internet.

Respostes amb sí / no

Per respondre la pregunta: T'agrada...?, afirmativament o negativament, utilitzem **sí** o **no**, o l'estructura:

Sí	que	m'agrada.
No, no	o	

T'agrada fer esport?
Sí (que m'agrada). / **No (, no m'agrada).**

Respostes llargues i respostes curtes

Quan responem podem utilitzar o no utilitzar el verb de la pregunta.

Qui ets?
Sóc la Bàrbara. = La Bàrbara.

Com es diu?
Em dic Anna Roca. = Anna Roca.

Quants anys tens?
Tinc 27 anys. = 27

Tens telèfon?
No, no en tinc. = No.

D'on és?
Sóc de l'Uruguai. = De l'Uruguai.

T'agrada mirar la televisió?
Sí que m'agrada. = Sí.

Ús del connector doncs

Pot introduir una opinió diferent de la d'una altra persona.

A mi m'agrada estudiar.
Doncs a mi, no.

Verbs estudiar, treballar i fer

	Present d'indicatiu		
	FER	ESTUDIAR	TREBALLAR
(jo)	faig	estudio	treballo
(tu)	fas	estudies	treballes
(ell, ella, vostè)	fa	estudia	treballa

